

Wijziging Vreemdelingen-circulaire 2000

Besluit van de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie van 28 januari 2005, nummer 2005/4, houdende wijziging van de Vreemdelingen-circulaire 2000

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, Gelet op de Vreemdelingenwet 2000 (Staatsblad 2000, 495), het Vreemdelingenbesluit 2000 (Staatsblad 2000, 497) en het Voorschrift Vreemdelingen 2000 (Staatscourant 2001, nr. 10);

Besluit:

Artikel I

Hoofdstuk C8 Het asielbeleid ten aanzien van Azerbeidzjan Vreemdelingen-circulaire 2000 komt als volgt te luiden:

Het asielbeleid ten aanzien van Azerbeidzjan

1. Datum

Deze versie van dit hoofdstuk is vastgesteld op 28 januari 2005.

2. Geldigheid

Het beleid en de instructies in dit hoofdstuk zijn geldig, ingaand twee dagen na publicatie in de Staatscourant, en zijn van toepassing op alle openstaande asielaanvragen en herhaalde aanvragen.

Dit hoofdstuk bevat de uitvoeringsconsequenties van het vastgestelde beleid.

3. Achtergrond

Op 13 juli 2004 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een ambtsbericht uitgebracht over de situatie in Azerbeidzjan (kenmerk DPV/AM-850660).

Dit hoofdstuk bevat de uitvoeringsconsequenties van het door de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie vastgestelde beleid. Het beleid is aangepast.

Het beleid en de instructies zoals

weergegeven in het gelijknamige hoofdstuk van 1 november 2003, neergelegd in landgebonden asielbeleid Azerbeidzjan, komen hiermee te vervallen.

3.1 Staatsburgerschapwetgeving Azerbeidzjan

Inleiding

In het algemene ambtsbericht inzake de algehele situatie in Azerbeidzjan van 13 juli 2004 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een hoofdstuk opgenomen inzake staatsburgerschapwetgeving Azerbeidzjan. Dit hoofdstuk 5 vervangt hoofdstuk 3 (p. 16 – 20) inzake staatsburgerschapwetgeving Azerbeidzjan van het ambtsbericht inzake Staatsburgerschapwetgeving van 14 augustus 2002 (kenmerk DPV/AM-743442).

Het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 13 juli 2004 over de situatie in Azerbeidzjan (kenmerk DPV/AM-850660) verschaft vollediger informatie dan voorheen over de staatsburgerschapwetgeving.

In het nieuwe ambtsbericht is relevante informatie neergelegd over de Nationaliteitswet 1990 en de Grondwet van Azerbeidzjan van 1995.

Nationaliteitswet 1990 en Grondwet van 1995

De Nationaliteitswet van 1990 is op 1 januari 1991 in werking getreden. De informatie in deze wet lijkt de conclusie te rechtvaardigen dat er voor een groep personen, afkomstig uit Azerbeidzjan, mogelijk sprake kan zijn van staatloosheid. Het betreft hier personen die in elk geval vóór 1 januari 1991 Azerbeidzjan hebben verlaten. Deze datum is gebaseerd op de inwerkingtreding van de Wet van 1990. Eerst vanaf dat moment blijkt dat inwoners van Azerbeidzjan aanspraak konden maken op het staatsburgerschap van de SSR Azerbeidzjan. V óór 1 januari 1991 werd men beschouwd als Sovjetburger met als ‘vestigingsplaats’ Azerbeidzjan.

Vervolgens kan uit de staatsburgerschapwetgeving worden afgeleid dat vanaf 18 oktober 1991, de onafhankelijkheidsdag van Azerbeidzjan, eerst aanspraak kon worden gemaakt op het staatsburgerschap van de onafhankelijke republiek Azerbeidzjan (zie p. 84/85 van genoemd ambtsbericht). De Grondwet van 1995 heeft de Nationaliteitswet van 1990 geamendeerd en bepaald dat verlies van staatsburgerschap niet langer mogelijk is indien een staatsburger van Azerbeidzjan 5 jaar in het buitenland heeft verbleven zonder zich te hebben ingeschreven op het consulaat aldaar. Dit betekent dat men het Azerbeidzjaanse staatsburgerschap niet van rechtswege kan hebben verloren omdat de periode tussen de inwerkingtreding van de Wet van 1990 (1/1/1991) en de inwerkingtreding van de grondwet (27/11/1995) geen vijf jaar bestrijkt.

Echter, gelet op het feit dat er tevens sprake is geweest van de-registratie (tot 1994) van personen van etnisch Armeense komaf door de Azerbeidzjaanse autoriteiten, kan het moeilijk zijn voor deze personen om hun rechten op het staatsburgerschap aan te tonen.

Staatsburgerschap 1998

Deze wet trad in werking op 6 oktober 1998 en vanaf dit moment is de Nationaliteitswet van 1990 vervallen. In deze wet wordt bepaald wie als staatsburger wordt beschouwd vanaf de inwerkingtreding. Tevens voorziet deze wet in een overzicht wie, gelet op voorgaande jaren en daarbijbehorende Wet van 1990 en Grondwet van 1995, thans als staatsburger wordt beschouwd. Hierbij wordt tevens opgemerkt dat de Wet op staatsburgerschap van 1998 in principe ook de mogelijkheid biedt het Azerbeidzjaanse staatsburgerschap te herstellen (zie artikel 15 van de Wet van 1998). Voor de verdere beschrijving van de wetten van 1990, 1995 en 1998 wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van het ambtsbericht van 13 juli 2004 inzake de algemene situatie in Azerbeidzjan.

Conclusie

De informatie zoals hier beschreven, heeft geleid tot de hieronder in paragraaf 3.2 uiteengezette verduidelijking van het beleid. Tevens heeft de motiveringsproblematiek van de groep van (vooral) etnisch Armeniërs, afkomstig uit Azerbeidzjan, geleid tot deze nadere verduidelijking. Immers, de groep van etnisch Armeniërs uit Azerbeidzjan, indien vertrokken voor 1994, kan niet als geïntegreerd met de Azerbeidzjaanse samenleving worden beschouwd; dit gecombineerd met het ontbreken van informatie over recent teruggekeerde etnisch Armeniërs naar Azerbeidzjan, maakt dat het beleid – mede gelet op de staatsburgerschapswetgeving – een nadere verduidelijking behoeft. De staatsburgerschapswetgeving zal ook met name op problemen stuiten bij deze groep die is vertrokken vóór 1993.

3.2 Doelgroep en reikwijdte

De groep voor wie deze verduidelijking geldt, is de groep van etnisch Armeniërs die in de periode 1988 tot en met 1992 uit Azerbeidzjan zijn vertrokken.

De keuze voor 1988 is gelegen in het feit dat in dat jaar de eerste onlusten zijn begonnen (27/28 februari 1988). De keuze voor het jaar 1992 is gelegen in het volgende. Na 1992 was de situatie rond Nagorny Karabach over het gewelddadige hoogtepunt heen; eerst in 1994 is de wapenstilstand formeel getekend.

Tevens stelt het ambtsbericht dat de meeste etnisch Armeniërs Azerbeidzjan in 1992 reeds hadden verlaten (zie p. 30 en 68 van genoemd ambtsbericht). Het betreft dus een niet-geïntegreerde groep; dit in uitdrukkelijke tegenstelling tot de groep die na 1992 is gebleven en de oorlog heeft meegemaakt en daarmee geïntegreerd wordt beschouwd met de gemeenschap waar zij verblijven of verbleven hebben (zie algemeen ambtsbericht Azerbeidzjan van 13 juli 2004, paragraaf 4.4.1 ‘etnisch Armeniërs’).

Dit beleid ziet niet op de groep van etnisch Armeniërs, vertrokken vóór 1988, omdat toen nog geen sprake was van problemen wegens de oorlog om Nagorny Karabach. Tevens gaat dit beleid niet op voor personen die in deze periode uit Azerbeidzjan (bijv. Baku) zijn vertrokken en naar

Nagorny Karabach zijn gegaan.

Immers, etnisch Armeniërs hebben in beginsel geen problemen ondervonden in

Nagorny Karabach omdat dit deel van Azerbeidzjan in handen was en thans nog is van de Armeniërs.

Voor deze groepen geldt het beleid zoals neergelegd in paragrafen 4.2, 4.3. en 4.4.

Voor de etnisch Armeniërs die vanaf 1988 tot en met 1992 zijn vertrokken uit Azerbeidzjan, gelden de volgende voorwaarden:

– er dient sprake te zijn van een geloofwaardig en consistent individueel relaas; en

– de vreemdeling, etnisch Armeniër uit Azerbeidzjan, heeft aangetoond dan wel aannemelijk gemaakt dat hij/zij in deze (oorlogs)periode (1988 – 1992) is vertrokken én als gevolg van deze onlusten is vertrokken; en

– de vreemdeling heeft aangetoond dan wel aannemelijk gemaakt niet één van de andere nationaliteiten van de deelrepublieken van de voormalige Sovjetunie hebben ge(ver)kregen.

Of sprake is van de Azerbeidzjaanse nationaliteit dan wel een andere nationaliteit van één van de andere voormalige Sovjetrepublieken, wordt getoetst aan de daartoe behorende staatsburgerschapswetgeving. De bewijslast – met betrekking tot de gestelde staatloosheid, het opgegeven staatsburgerschap dan wel het gestelde niet kunnen verkrijgen van enig staatsburgerschap – ligt primair bij de vreemdeling zelf (zie hiertoe uitspraak ABRS van 19 juli 2004, nr. 200403516/1/V2).

Het binnenlands vlucht- of vestigingsalternatief Nagorny Karabach noch het buitenlandse vestigingsalternatief Armenië wordt deze groep nog tegengeworpen, indien wordt voldaan aan de hierboven genoemde voorwaarden.

Dit laat onverlet dat eerder verblijf in Armenië kan worden tegengeworpen in het kader van artikel 31, tweede lid onder h of i Vw 2000 (zie paragraaf 4.4.2).

Indien een etnisch Armeniër, afkomstig uit Azerbeidzjan, voldoet aan de hierboven gestelde cumulatieve voorwaarden, kan hij/zij in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder b, Vw 2000. De gezinsleden van een

etnisch Armeniër, aan wie de vergunning wordt verleend, kunnen in aanmerking komen voor een afgeleide status. Een en ander behoudens het geldende beleid inzake contra-indicaties en voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder e en f Vw.

3.3 Nationaliteit en etniciteit

3.3.1 Nationaliteit/staatsburgerschap

Voordat het beleid van toepassing wordt verklaard, is het van belang de nationaliteit of het staatsburgerschap van de asielzoeker te controleren, mede gelet op de verklaringen van de vreemdeling hieromtrent (zie ook paragraaf 3.1). Immers, slechts indien ervan uitgegaan wordt dat de asielzoeker de Azerbeidzjaanse nationaliteit bezit, dient te worden getoetst aan het landgebonden asiëlbeleid Azerbeidzjan. Indien betrokkene in het bezit (is gesteld) van het staatsburgerschap van één van de voormalige sovjetstaten (anders dan Azerbeidzjan), dient de aanvraag getoetst te worden tegen de achtergrond van het land van wie betrokkene het staatsburgerschap bezit en is dit hoofdstuk verder niet van toepassing.

Vorenstaande is van belang, aangezien velen – op het moment dat de Sovjet-Unie nog als staat bestond – reeds uit de toenmalige deelrepubliek Azerbeidzjan zijn vertrokken, veelal naar één van de andere deelrepublieken van de voormalige Sovjet-Unie. Nadat de voormalige Sovjet-Unie ophield te bestaan (december 1991) hebben velen het staatsburgerschap verkregen van één van deze later zelfstandig geworden republieken.

Uit het ambtsbericht inzake Staatsburgerschap- en Vreemdelingenwetgeving in de republieken van de voormalige Sovjet-Unie van 14 augustus 2002 (kenmerk DPV/AM-743442) blijkt bijvoorbeeld dat naast etnisch Armeniërs ook etnisch Azeri mannen, gehuwd met een etnisch Armeense vrouw, (en omgekeerd) aanspraak kunnen maken op het staatsburgerschap van Armenië (zie p. 10 van genoemd ambtsbericht).

Een asielzoeker wordt bijvoorbeeld geacht de Russische nationaliteit te bezitten, indien hij op 6 februari 1992 permanent geregistreerd stond in de Russische Federatie en hij niet binnen

één jaar heeft verklaard het staatsburgerschap van de Russische Federatie niet te willen aannemen.

Voor de voorwaarden ter vaststelling van het staatsburgerschap in de republieken van de voormalige Sovjet-Unie wordt verder verwezen naar het ambtsbericht van het ministerie van Buitenlandse Zaken inzake Staatsburgerschap- en Vreemdelingenwetgeving in de republieken van de voormalige Sovjet-Unie van 14 augustus 2002 (kenmerk DPV/AM-743442).

3.3.2 Verblijf in één van de andere voormalige Sovjetrepublieken

Nadat is aangenomen dat betrokkene de Azerbeidzjaanse nationaliteit bezit, dient getoetst te worden of sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 31, tweede lid, aanhef en onder i, Vreemdelingenwet.

Het is mogelijk dat betrokkene, indien hij ten tijde van de voormalige Sovjet-Unie uit de toenmalige deelrepubliek Azerbeidzjan is vertrokken, niet in het bezit is gesteld van het staatsburgerschap van één van deze voormalige deelrepublieken, maar anderszins verblijf had.

Indien de vreemdeling niet in het bezit is gesteld van staatsburgerschap (zie paragraaf 3.1. en 3.3.1), maar wel sprake is van legaal verblijf (verblijfstitel) in één van de andere voormalige sovjetrepublieken, kan dit worden meegewogen bij de beoordeling van de aanvraag ingevolge artikel 31, tweede lid, aanhef en onder i, Vreemdelingenwet. Zie voor de beoordeling hiervan paragraaf C1/5.11.

Indien uit het relaas van betrokkene, de (doorlopende) duur van de verblijfsvergunning of onderzoek door de Minister van Buitenlandse Zaken niet valt af te leiden dat de asielzoeker duurzame bescherming zal genieten in het land van eerder verblijf, dan wordt geen toepassing gegeven aan artikel 31, tweede lid, aanhef en onder i, Vreemdelingenwet.

3.3.3 Eerder verblijf in Armenië

Uit het ambtsbericht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de algemene situatie in Armenië van 21 juli 2004 (kenmerk DPV/AM-844199) blijkt dat de Armeense autoriteiten bereid zijn etnisch Armeniërs terug/over te nemen. Uit Azerbeidzjan vertrokken

etnisch Armeniërs worden door Armenië adequaat opgevangen. Zij worden door de Armeense autoriteiten niet teruggestuurd naar Azerbeidzjan. De aanvraag om toelating als vluchteling van etnisch Armeniërs die eerder langer dan twee weken in Armenië hebben verbleven, kan in voorkomende gevallen derhalve worden afgewezen op grond van artikel 31, tweede lid, aanhef en onder i Vreemdelingenwet. Zie ook paragraaf C1/5.11.

3.3.4 Nader gehoor

Het is van belang dat tijdens het nader gehoor aan betrokkene wordt gevraagd wanneer hij Azerbeidzjan heeft verlaten en naar de verblijfsrechtelijke positie van betrokkene in de Russische Federatie dan wel één van de andere voormalige sovjetrepublieken. Hierbij is tevens van essentieel belang welke etniciteit de betrokken vreemdeling heeft en hoe betrokkene de stelling van de etniciteit nader kan onderbouwen.

Hetzelfde geldt voor de stelling dat men gehuwd is en dat sprake is van een gemengd huwelijk. Voorts dient gevraagd te worden of betrokkene pogingen heeft ondernomen om het staatsburgerschap of een andere verblijfstitel van de Russische Federatie dan wel één van de andere voormalige sovjetrepublieken te verkrijgen. In het ontkennende geval dient te worden nagevraagd om welke redenen betrokkene dat heeft nagelaten. In het bevestigende geval, tot welk resultaat dit heeft geleid (dit dient zoveel mogelijk te worden onderbouwd met documenten). Indien betrokkene heeft verklaard illegaal in de Russische Federatie dan wel één van de andere voormalige sovjetrepublieken te hebben verbleven, is het van belang inzicht te verkrijgen in de manier waarop betrokkene zich, zonder documenten, staande heeft weten te houden (woon- werkomstandigheden, het maatschappelijk leven, e.d.). Hiertoe wordt tevens verwezen naar het algemene ambtsbericht inzake staatsburgerschapwetgeving van 14 augustus 2002 (p. 88 e.v.) met name gelet op het 'propiska-systeem' dat lange tijd heeft gegolden in de Russische Federatie (zie ook paragraaf 3.3.5 hieronder). Tevens is van belang dat tijdens het nader gehoor aandacht wordt besteed aan de rede-

nen waarom men alsnog naar Nederland is gekomen.

3.3.5 Geloofwaardigheid

Voor wat betreft de beoordeling van de geloofwaardigheid van het asielrelaas wordt verwezen naar paragraaf C1/3.2.

Bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van het asielrelaas kunnen ook meegenomen worden de verklaringen van de asielzoeker met betrekking tot zijn eerder verblijf in één van de voormalige sovjetrepublieken.

Zo is het bijvoorbeeld aan betrokkene, indien er sprake is van eerder (illegaal) verblijf in de Russische Federatie, om aannemelijk te maken dat hij zonder verblijfstitel dan wel enig ander (identiteits)document langdurig in de Russische Federatie heeft verbleven. Het is dan van belang te vragen hoe hij zich al die jaren in de Russische Federatie zonder registratie heeft kunnen handhaven, mede in het licht van het gestelde op pagina 88 e.v. van het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 14 augustus 2002 inzake Staatsburgerschap- en Vreemdelingenwetgeving in de republieken van de voormalige Sovjet-Unie (kenmerk DPV/AM-743442).

Het is, gelet op het gestelde in het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 14 augustus 2002 inzake Staatsburgerschap- en Vreemdelingenwetgeving in de republieken van de voormalige Sovjet-Unie (kenmerk DPV/AM-743442), in praktische zin niet eenvoudig om langdurig illegaal in de Russische Federatie dan wel één van de andere voormalige deelrepublieken te verblijven zonder deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Daarom kan van betrokkene tevens verwacht worden dat hij documenten overlegt die zijn verblijf in de Russische Federatie dan wel één van de andere voormalige deelrepublieken onderbouwen. Het toerekenbaar ontbreken van dergelijke documenten, naast het ontbreken van andere (identiteits)documenten, kan worden meegewogen in de beoordeling van de aanvraag, gezien in het licht van artikel 31, tweede lid, aanhef en onder f, Vreemdelingenwet. Het bovenstaande met betrekking tot het illegaal verblijf kan tevens worden meegewogen in de beoordeling van het asielrelaas indien het illegale ver-

blijf niet aannemelijk is gemaakt dan wel ongeloofwaardig moet worden geacht, gezien in combinatie met het gehele relaas.

Het bovenstaande met betrekking tot het illegale verblijf kan niet worden tegengeworpen indien betrokkene aannemelijk heeft gemaakt dat hij – al dan niet ondanks serieuze pogingen daartoe – geen legale verblijfspositie of tijdelijke bescherming in de Russische Federatie dan wel één van de andere voormalige sovjetrepublieken heeft kunnen verkrijgen.

3.3.6 Etniciteit

Naast de bepaling van de nationaliteit (zie paragraaf 3.1 en 3.3) is het ook van belang zo goed mogelijk de etniciteit van een asielzoeker vast te stellen.

Het is derhalve van belang om bij het eerste en nader gehoor vragen te stellen over de etnische afkomst van de asielzoeker. Van belang hierbij kan zijn de taal die iemand beheerst, de tenaamstelling van overgelegde documenten, de etnische afkomst van de ouder(s) en bijvoorbeeld de (laatste) verblijfsplaats(en) van betrokkene. Tevens kan desgewenst gebruik gemaakt worden van taalanalyse of kan overwogen worden een onderzoek in te laten stellen door de Minister van Buitenlandse Zaken (zie paragraaf 6).

Voorts is bij de beoordeling van belang dat, blijkens het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 13 juli 2004 inzake Azerbeidzjan (kenmerk DPV/AM-850660), verreweg de meeste etnisch Armeniërs Azerbeidzjan reeds voor 1992 hebben verlaten en mannen jonger dan 60, niet geboren uit een gemengd huwelijk (en met of zonder echtgenote en/of kinderen van al dan niet Armeense of Azeri afkomst) in Azerbeidzjan niet meer voorkomen. Hieruit volgt dat verklaringen omtrent de datum van vertrek van personen behorend tot deze categorie (die verklaard hebben Azerbeidzjan na 1992 te hebben verlaten) in beginsel niet aannemelijk zijn. Hetzelfde geldt voor etnisch Azeri's in Nagorny Karabach. Blijkens het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 13 juli 2004 inzake Azerbeidzjan (kenmerk DPV/AM-850660), zijn geen etnisch Azeri's, jonger dan 55, meer woonachtig in Nagorny Karabach. Hieruit

volgt dat verklaringen omtrent de datum van vertrek van personen behorend tot deze categorie (die verklaard hebben Nagorny Karabach na 1992 te hebben verlaten) in beginsel niet aannemelijk zijn.

4. Groepen van personen die verhoogde aandacht vragen

4.1 Etnisch Azeri's

Met betrekking tot de beoordeling van asielaanvragen van etnisch Azeri's is het algemene asielbeleid van toepassing. Ten aanzien van toepassing van het vlucht- of vestigingsalternatief is het algemene beleid, zoals weergegeven in subparagraaf C1/3.3.3, van toepassing.

Indien van een etnisch Azeri geconcludeerd wordt dat hij te vrezen heeft voor vervolging in de enclave Nagorny Karabach van de zijde van de Karabachse autoriteiten dan wel van de zijde van de etnisch Armeense bevolking, dan wel dat er bij terugkeer naar Nagorny Karabach een reëel risico bestaat op schending van het gestelde in artikel 3 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, dan is er in beginsel een vlucht- of vestigingsalternatief in Azerbeidzjan voor handen. Bij deze beoordeling dient overigens wel in het oog gehouden te worden dat er in Nagorny Karabach zo goed als geen (alleenstaande) Azeri's meer verblijven.

De positie van gemengd gehuwden komt in paragraaf 4.3 van dit hoofdstuk aan de orde.

4.2 Etnisch Armeniërs

4.2.1 Inleiding

Naar aanleiding van de oorlog om Nagorny Karabach hebben verreweg de meeste etnisch Armeniërs Azerbeidzjan al tussen 1988 en 1990 verlaten. Zij zijn over het algemeen naar één van de voormalige sovjetstaten zoals de Russische Federatie, Belarus, Armenië, Oekraïne en Georgië getrokken. Het aantal etnisch Armeniërs dat thans nog in Azerbeidzjan (exclusief Nagorny Karabach) woonachtig is, wordt geschat op 30.000 personen (inclusief kinderen uit een gemengd huwelijk). In Nagorny Karabach daarentegen wonen bijna uitsluitend etnisch

Armeniërs; hun aantal wordt geschat op circa 100.000 personen.

In Nederland worden asielaanvragen ingediend door zowel personen die recentelijk Azerbeidzjan hebben verlaten, als personen die al jaren geleden Azerbeidzjan hebben verlaten.

Gelet op het mogelijke tijdsverloop sinds het vertrek van de etnisch Armeniër zal eerst moeten worden gezien of de vreemdeling niet inmiddels in het bezit is van het staatsburgerschap van één van die deelrepublieken van de voormalige Sovjet-Unie (zie paragraaf 3.3).

In de paragrafen 4.2.2 tot en met 4.2.5 wordt met etnisch Armeniër bedoeld een alleenstaande etnisch Armeense man of vrouw dan wel een echtpaar waarbij beide echtelieden etnisch Armeens zijn. De positie van gemengd gehuwden komt in paragraaf 4.3 van dit hoofdstuk aan de orde.

4.2.2 Beoordeling vluchtelingenschap

Een beroep op gebeurtenissen vóór 1993 zal, gelet op het tijdsverloop, niet snel leiden tot de conclusie dat er sprake is van vluchtelingenschap. Immers, indien de vreemdeling voor 1993 is vertrokken en daarna geruime tijd buiten Azerbeidzjan heeft verbleven, zal niet snel aannemelijk gemaakt kunnen worden dat de vreemdeling thans nog te vrezen zou hebben in Azerbeidzjan. Dit laat echter onverlet de mogelijkheid dat een vreemdeling in het asielrelaas op individuele gronden aannemelijk maakt dat hij te vrezen heeft voor vervolging als bedoeld in het Vluchtelingenverdrag.

Bij die beoordeling van het asielrelaas dient mede overwogen te worden dat, blijkens het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 13 juli 2004 over de situatie in Azerbeidzjan (kenmerk DPV/AM-850660), al jaren geen sprake meer is van discriminatie van overheidswege. Tevens meldt eerder genoemd ambtsbericht dat er geen gevallen bekend zijn waarin enkel de etnische afkomst aanleiding is voor detentie, mishandeling of andere direct op de persoon gerichte fysieke acties. Voorts kunnen etnisch Armeniërs de bescherming invoeren van de Azerbeidzjaanse autoriteiten tegen intimidatie of achterstelling, hoewel niet kan worden uitgesloten dat de autoriteiten minder

geneigd zijn bescherming te bieden aan etnisch Armeniërs (dan aan etnisch Azeri's). Gelet hierop kan in beginsel van een etnisch Armeniër verlangd worden dat hij in voorkomende gevallen om de bescherming van de Azerbeidzjaanse autoriteiten verzoekt.

4.2.3 Vluchtalternatief

Etnisch Armeniërs, van wie geconcludeerd wordt dat zij Verdragsvluchtelingen zijn, komen in beginsel niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a, Vreemdelingenwet, aangezien in beginsel een binnenlands vluchtalternatief in Nagorny Karabach kan worden tegengeworpen. Bij deze beoordeling is het algemene beleid met betrekking tot het vluchtalternatief, zoals beschreven in C1/3.3.3, van toepassing.

Indien om individuele redenen wordt geconcludeerd dat het binnenlands vluchtalternatief in Nagorny Karabach niet kan worden tegengeworpen, dan kan een vergunning op grond van artikel 29, eerste lid onder a, Vreemdelingenwet, worden verleend. In een dergelijk geval wordt aan een eventueel buitenlands vluchtalternatief geen toepassing gegeven, aangezien het Vluchtelingenverdrag daar geen ruimte voor biedt.

Indien geconcludeerd wordt dat een etnisch Armeniër, afkomstig uit Nagorny Karabach, te vreezen heeft voor vervolging in Nagorny Karabach, dan kan een vergunning op grond van artikel 29, eerste lid onder a, Vreemdelingenwet, worden verleend. In een dergelijk geval wordt aan een binnenlands vlucht- of buitenlands vestigingsalternatief geen toepassing gegeven.

4.2.4 Beoordeling 3 EVRM

Een beroep op gebeurtenissen tot 1993 zal, gelet op het tijdsverloop, niet snel leiden tot de conclusie dat er bij terugkeer sprake is van schending van het gestelde in artikel 3 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna EVRM). Immers, indien de vreemdeling voor 1992 is vertrokken en daarna geruime tijd buiten Azerbeidzjan heeft verbleven, zal van de etnisch Armeniër minder snel verwacht kun-

nen worden dat hij individueel bepaalde aspecten in het kader van mogelijke schending van artikel 3 EVRM bij terugkeer aan kan voeren.

Echter, gelet op de berichtgeving in het ambtsbericht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de algehele situatie in Azerbeidzjan van 13 juli 2004 (kenmerk DPV/AM-850660), dat geen nadere informatie bekend is omtrent de positie van een etnisch Armeniër bij terugkeer naar Azerbeidzjan wordt bij zaken, waarbij de asielzoeker tot 1993 is vertrokken, eerder aangenomen dat bij terugkeer een schending plaatsvindt van het gestelde in artikel 3 EVRM. Op het al dan niet tegenwerpen van een vestigingsalternatief wordt hieronder nader ingegaan.

Naarmate de etnisch Armeniër echter recenter uit Azerbeidzjan is vertrokken, zal hij (meer) gemotiveerd moeten aangeven aan welke behandeling hij bij terugkeer in het land van herkomst bloot zal worden gesteld en dat die behandeling waar hij aan bloot gesteld zal worden, een behandeling is als bedoeld in artikel 3 van het EVRM.

Het verschil in behandeling tussen personen die tot 1993 zijn vertrokken en personen die recenter zijn vertrokken is gelegen in de informatie uit het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 13 juli 2004 over de situatie in Azerbeidzjan (kenmerk DPV/AM-850660), dat etnisch Armeniërs die na 1992 in Azerbeidzjan zijn gebleven doorgaans geheel in de maatschappij geïntegreerd zijn (zie paragraaf 4.4.1. van genoemd ambtsbericht).

4.2.5 Vestigingsalternatief

Etnisch Armeniërs, niet afkomstig uit Nagorny Karabach, van wie geconcludeerd wordt dat zij bij terugkeer een reëel risico lopen op schending van het gestelde in artikel 3 EVRM, komen niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, Vreemdelingenwet, aangezien in beginsel een binnenlands vestigingsalternatief in Nagorny Karabach kan worden tegengeworpen. Bij deze beoordeling is het algemene beleid met betrekking tot het vlucht- en vestigingsalternatief, zoals beschreven in C1/3.3.3, van toepassing.

Indien om individuele redenen

wordt geconcludeerd dat het binnenlands vestigingsalternatief in Nagorny Karabach niet kan worden tegengeworpen, of indien bij etnisch Armeniërs wordt geconcludeerd dat er bij terugkeer naar Nagorny Karabach een reëel risico bestaat op schending van het gestelde in artikel 3 EVRM, dan komen etnisch Armeniërs evenmin in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, Vreemdelingenwet, aangezien in beginsel een buitenlands vestigingsalternatief in Armenië aanwezig is. Immers, uit het ambtsbericht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de algemene situatie in Armenië van 21 juli 2004 (kenmerk DPV/AM-844199) blijkt dat de Armeense autoriteiten bereid zijn etnisch Armeniërs terug/over te nemen.

Uit Azerbeidzjan vertrokken etnisch Armeniërs worden door Armenië adequaat opgevangen. Bovendien kunnen zij eenvoudig in aanmerking komen voor de Armeense nationaliteit. Zij worden door de Armeense autoriteiten niet teruggestuurd naar Azerbeidzjan.

Met in achtname van hetgeen staat beschreven in C1/4.4.2.3 kan het vestigingsalternatief ook worden toegepast in zaken waarin een beroep wordt gedaan op het traumatabeleid.

Volledigheidshalve wordt hier opgemerkt dat indien op grond van het relaas van een etnisch Armeniër wordt geconcludeerd dat hij bij terugkeer geen reëel risico loopt op schending van het gestelde in artikel 3 EVRM, niet subsidiair alsnog wordt getoetst op toepassing van het vestigingsalternatief. Beoordeling of sprake is van een vestigingsalternatief vindt alleen plaats, nadat is vastgesteld dat een etnisch Armeniër een reëel risico loopt op schending van het gestelde in artikel 3 EVRM.

4.3 Gemengd gehuwden

Het gestelde in de paragrafen 4.2.2 en 4.2.4 is ook van toepassing op gemengd gehuwden. Met betrekking tot het toepassen van het binnenlands of buitenlands vlucht- of vestigingsalternatief is voor gemengd gehuwden het volgende van belang.

Onder gemengd gehuwden wordt

zowel een huwelijk verstaan van een etnisch Azeri man met een etnisch Armeense vrouw als van een etnisch Armeense man met een etnisch Azeri vrouw.

Hoewel in het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 13 juli 2004 (kenmerk DPV/AM-850660) geen expliciete vermelding wordt gemaakt met betrekking tot de positie van personen die een "gemengde relatie" onderhouden, wordt op grond van hetgeen is beschreven met betrekking tot de positie van gemengd gehuwden aangenomen dat dit in beginsel eveneens van toepassing is op personen die een duurzame gemengde relatie onderhouden.

4.3.1 Vlucht- of vestigingsalternatief in Azerbeidzjan

Gemengd gehuwden, die na 1992 uit Azerbeidzjan zijn vertrokken, kan een binnenlands vlucht- of vestigingsalternatief worden tegengeworpen in andere delen van Azerbeidzjan, indien dit mogelijk is op grond van het algemene beleidskader zoals omschreven in C1/3.3.3.

Volledigheidshalve wordt hierbij opgemerkt dat indien op grond van het relaas van een etnisch Armeniër wordt geconcludeerd dat hij geen Verdragsvluchteling is, niet subsidiair alsnog wordt getoetst op toepassing van het vluchtalternatief. Beoordeling of sprake is van een vluchtalternatief vindt alleen plaats nadat is vastgesteld dat een etnisch Armeniër Verdragsvluchteling is.

Bij de beoordeling kan worden meegewogen dat blijkens het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 13 juli 2004 (kenmerk DPV/AM-850660) in Azerbeidzjan geen sprake meer is van discriminatie van overheidswege en dat er geen gevallen bekend zijn van etnisch Armeniërs die problemen hebben ondervonden, die uitsluitend gerelateerd waren aan hun etnisch afkomst. Indien desondanks geconcludeerd wordt dat een persoon met een gemengd huwelijk aangemerkt moet worden als Verdragsvluchteling vanwege discriminatie door derden, dan kan hij zich in beginsel elders in Azerbeidzjan vestigen.

Gemengd gehuwden, afkomstig uit Nagorny Karabach, wordt geen binnenlands vlucht- of vestigingsalternatief tegengeworpen in de rest van

Azerbeidzjan, tenzij zij na het vertrek uit Nagorny Karabach, langdurig in (de rest van) Azerbeidzjan hebben verbleven.

4.3.2 Vlucht- of vestigingsalternatief in Nagorny Karabach

Het binnenlands vlucht- of vestigingsalternatief in Nagorny Karabach wordt niet tegengeworpen bij gemengd gehuwden, afkomstig uit Azerbeidzjan, aangezien het blijkens het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 13 juli 2004 over de situatie in Azerbeidzjan (kenmerk DPV/AM-850660) niet zeker is dat zij zich kunnen handhaven in Nagorny Karabach, tenzij zij na het vertrek uit Azerbeidzjan, langdurig in Nagorny Karabach hebben verbleven. Vorenstaande houdt in dat, indien van gemengd gehuwden wordt geconcludeerd, dat zij Verdragsvluchteling zijn, dat zij in aanmerking kunnen komen voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a, Vreemdelingenwet 2000.

Voor de vraag of een gemengd gehuwde in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, Vreemdelingenwet 2000, wordt eerst verwezen naar paragraaf 4.3.3.

4.3.3 Buitenlands vestigingsalternatief in Armenië

Gelet op hetgeen is vermeld in het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 21 juli 2004 over de situatie in Armenië (kenmerk DPV/AM-844199) over de positie van gemengd gehuwden (waaronder begrepen de kinderen uit een dergelijk huwelijk) in Armenië wordt geconcludeerd dat het buitenlands vestigingsalternatief in Armenië ook kan worden tegengeworpen aan gemengd gehuwden, zowel in gevallen waar de man etnisch Azeri is als ook in gevallen waar de vrouw etnisch Azeri is (zie paragraaf 4.4.3 van genoemd ambtsbericht).

Weliswaar is het blijkens het vorennoemde ambtsbericht mogelijk dat gemengd gehuwden die zich voor het eerst in Armenië vestigen, te maken krijgen met lokale weerstand, maar dat is onvoldoende om te concluderen dat daarom reeds op voorhand een reëel risico bestaat op schending van het gestelde in artikel 3 EVRM.

Slechts indien gemengd gehuwden aannemelijk hebben gemaakt dat bij een terugkeer naar Armenië een reëel risico bestaat op schending van het gestelde in artikel 3 EVRM, kan een buitenlands vestigingsalternatief in Armenië niet worden tegengeworpen. In dergelijke gevallen kan een vergunning op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, Vreemdelingenwet, worden verleend.

In zaken waarin een beroep wordt gedaan op het traumatabeleid gelden dezelfde criteria met betrekking tot de toepassing van het vestigingsalternatief.

4.4 Kinderen uit een gemengd huwelijk

Voor wat betreft kinderen (minder- of meerderjarig) uit een gemengd huwelijk is van belang dat de etniciteit doorgaans wordt doorgegeven via de vaderlijke lijn. In beginsel houdt dat in dat een kind van een etnisch Azeri vader, zelf ook etnisch Azeri is en dat een kind van een etnisch Armeense vader, zelf ook etnisch Armeens is. Van kinderen uit een gemengd huwelijk, die zich reeds zelfstandig (los van de ouders) hebben gevestigd, wordt in beginsel aangenomen dat zij de etniciteit van de vader hebben doorgekregen.

Uit het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 13 juli 2004 inzake Azerbeidzjan (kenmerk DPV/AM-850660) blijkt dat in Azerbeidzjan woonachtige kinderen uit een gemengd huwelijk, van wie de vader etnisch Azeri is, doorgaans geheel in de Azerbeidzjaanse maatschappij zijn geïntegreerd. Bovendien is in Azerbeidzjan geen sprake meer van discriminatie van overheidswege en zijn er geen gevallen bekend van kinderen van gemengde afkomst, die problemen hebben ondervonden, die uitsluitend gerelateerd waren aan hun etnische afkomst.

Gelet op vorenstaande is de enkele omstandigheid dat betrokkene (minder- of meerderjarig) kind is van ouders van gemengde afkomst als hierboven bedoeld onvoldoende om te concluderen dat sprake is van vervolging op grond van etniciteit in de zin van het Vluchtelingenverdrag noch dat op voorhand een reëel risico bestaat op schending van het gestelde in artikel 3 EVRM.

Voor de beoordeling van aanvra-

gen van kinderen, die geboren zijn uit een gemengd huwelijk, die Nederland zijn ingereisd met beide ouders, is naast vorenstaande tevens het gestelde in paragraaf 4.3 van belang.

Indien een kind van een etnisch Azeri vader langdurig bij zijn alleenstaande etnisch Armeense moeder heeft verbleven (zonder aanwezigheid van de vader), dan kan een dergelijk kind als etnisch Armeens worden aangemerkt. Bij deze overweging is tevens van belang de beheersing van de Armeense, alsmede het bezit van identiteitsdocumenten met een Armeense naam, en/of het gebied waaruit het kind afkomstig is dan wel waar het langdurig (met zijn moeder) heeft verbleven.

Vorenstaande kan overeenkomstig worden toegepast op een kind van een etnisch Armeense vader, die langdurig bij zijn alleenstaande etnisch Azeri moeder heeft verbleven (zonder aanwezigheid van de vader).

Indien een kind op grond van vorenstaande wordt aangemerkt als etnisch Armeens, dan is met betrekking tot de toets of sprake kan zijn van vluchtelingenschap dan wel mogelijke schending van het gestelde in artikel 3 EVRM alsmede of sprake is van een vlucht- of vestigingsalternatief, van belang hetgeen hiervoor is beschreven in paragraaf 4.2.

Indien een kind op grond van vorenstaande wordt aangemerkt als etnisch Azeri, dan is met betrekking tot de toets of sprake kan zijn van vluchtelingenschap dan wel mogelijke schending van het gestelde in artikel 3 EVRM alsmede of sprake is van een vlucht- of vestigingsalternatief, van belang hetgeen hiervoor is beschreven in paragraaf 4.1.

4.5 Dienstplichtigen en deserteurs

Het algemene beleid, zoals weergegeven in subparagraaf C1/4.2.12, is van toepassing.

De strafmaat voor dienstweigering en desertie, zoals vermeld in het ambtsbericht inzake de algehele situatie in Azerbeidzjan van 13 juli 2004 (zie paragraaf 4.4.6), is niet als onevenredig zwaar aan te merken. Voor zover het betreft een etnisch Armeniër, afkomstig uit Nagorny Karabach, wordt verwezen naar paragraaf 3.5.2 van het ambtsbericht. Ten aanzien van Azerbeidzjan heeft zich niet de situatie voorgedaan dat

militaire acties in totaliteit door de internationale gemeenschap zijn veroordeeld als strijdig met de grondbeginselen voor humaan gedrag of met de fundamentele normen die gelden tijdens een gewapend conflict. Dienstweigeraars en deserteurs uit Azerbeidzjan komen in beginsel niet in aanmerking voor verlening van een verblijfsvergunning asiël.

4.6 Vrouwen

Informatie over de positie van vrouwen in Azerbeidzjan is opgenomen in paragraaf 4.4.10 van het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 13 juli 2004 over de situatie in Azerbeidzjan (kenmerk DPV/AM-850660).

Voor de beoordeling van een asiëlverzoek, ingediend door een vrouw, wordt verwezen naar C1/3.3.2 en C1/4.2.11.

5. Bijzondere aandachtspunten

In deze paragraaf wordt ingegaan op meer algemene omstandigheden die van belang (kunnen) zijn bij de beoordeling of de asiëlzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiël.

5.1 Traumatabeleid

De asielaanvraag dient getoetst te worden aan het algemene traumatabeleid ingevolge C1/4 Vc. Voor de toepassing van een binnenlands of buitenlands vestigingsalternatief wordt – naast hetgeen hieromtrent is gesteld in C1/4 Vc – verwezen naar paragraaf 4.2 en 4.3 van dit hoofdstuk. Deze paragrafen zijn van overeenkomstige toepassing met betrekking tot het traumatabeleid.

5.2 Opvangmogelijkheden minderjarigen en bijzonderheden met betrekking tot het beleid inzake alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Het algemene beleid is van toepassing. De familiebanden en -tradities zijn in Azerbeidzjan nog relatief sterk, zodat de meeste minderjarigen zoveel mogelijk binnen de familie zullen worden opgevangen. Voor de opvang van alleenstaande minderjarige kinderen zijn weliswaar voorzieningen, maar de kwaliteit is wisselend. De kindertehuizen die financiële ondersteuning krijgen van internatio-

nale organisaties, liefdadigheidsinstellingen of weldoeners zijn doorgaans wel in staat – naar lokale omstandigheden – redelijk goede opvang te bieden (zie paragraaf 4.4.9. van algemeen ambtsbericht van 13 juli 2004). Op grond van het vorenstaande kan niet op voorhand in algemene zin worden gesteld dat in Azerbeidzjan adequate opvang van alleenstaande minderjarigen voorhanden is. De aanwezigheid van adequate opvang zal dus per individuele zaak moeten worden bepaald.

6. Procedurele aspecten

Het gestelde in C3/10 tot en met C3/16 is van toepassing. Het onderzoek naar de geloofwaardigheid van de gestelde feiten dient te worden opgestart bij het Gemeenschappelijk Centrum Kennis, Advies en Ontwikkeling van de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Dit is ook van toepassing indien het onderzoek wordt verricht door derden, zoals het ministerie van Buitenlandse Zaken. Een uitzondering hierop vormt het leeftijdsonderzoek in het kader van het beleid inzake alleenstaande minderjarige vreemdelingen, zie C5/24.

7. Terugkeer en uitzetting

7.1 Categoriale bescherming

Asiëlzoekers uit Azerbeidzjan komen niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiël op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder d, Vreemdelingenwet (zie paragraaf C1/4.5).

7.2 Vertrekmoratorium

Ten aanzien van asiëlzoekers uit Azerbeidzjan is geen besluit genomen in de zin van artikel 45, vierde lid, Vreemdelingenwet.

7.3 Terug- en overnameovereenkomsten

Met Azerbeidzjan is geen overeenkomst gesloten met betrekking tot de terugname van eigen onderdanen.

7.4 Praktische aspecten terugkeer

Naar Azerbeidzjan kan worden teruggekeerd.

Artikel II

Dit besluit zal (met de toelichting) in de Staatscourant worden geplaatst en treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het is geplaatst.

's-Gravenhage, 28 januari 2005.

*De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,
namens deze:
het hoofd van de Immigratie-
en Naturalisatiedienst,
P.W.A. Veld.*

Toelichting bij wijziging 2005/4

C8/Het asielbeleid ten aanzien van Azerbeidzjan

In het algemene ambtsbericht inzake de algehele situatie in Azerbeidzjan van 13 juli 2004 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een hoofdstuk opgenomen inzake staatsburgerschapwetgeving Azerbeidzjan. Dit hoofdstuk 5 vervangt hoofdstuk 3 (p. 16 – 20) inzake staatsburgerschapwetgeving Azerbeidzjan van het ambtsbericht inzake Staatsburgerschapwetgeving van 14 augustus 2002 (kenmerk DPV/AM-743442).

De informatie zoals hier beschreven, heeft geleid tot de verduidelijking van het beleid. Tevens heeft de motive-

ringsproblematiek van de groep van (vooral) etnisch Armeniërs, afkomstig uit Azerbeidzjan, geleid tot deze nadere verduidelijking. Immers, de groep van etnisch Armeniërs uit Azerbeidzjan, indien vertrokken voor 1994, kan niet als geïntegreerd met de Azerbeidzjaanse samenleving worden beschouwd; dit gecombineerd met het ontbreken van informatie over recent teruggekeerde etnisch Armeniërs naar Azerbeidzjan, maakt dat het beleid – mede gelet op de staatsburgerschapwetgeving – een nadere verduidelijking behoeft. De staatsburgerschapwetgeving zal ook met name op problemen stuiten bij deze groep die is vertrokken voor 1994.

Thans kan, gelet op de voorgestelde beleidsverduidelijking, aan etnisch Armeniërs afkomstig uit Azerbeidzjan, onder de voorwaarden en beperkingen zoals genoemd in dit WBV, een verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder b, Vw 2000 worden verleend.

*De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,
namens deze:
het hoofd van de Immigratie-
en Naturalisatiedienst,
P.W.A. Veld.*